

BROJ I STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA U RUJNU 2023.

Usporedba broja pravnih osoba u Registru Državnog zavoda za statistiku s brojem aktivnih pravnih osoba u drugim registrima pokazuje da udio aktivnih pravnih osoba iznosi 59,5%.

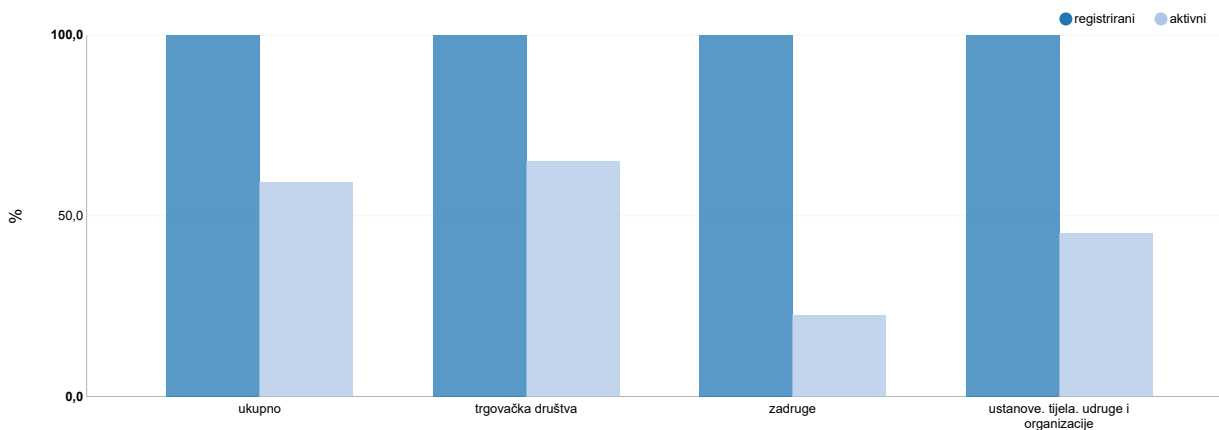
Razlika se pojavljuje zbog primjene različite metodologije načina upisa i određivanja aktivnosti u pojedinim registrima.

Podatak o broju subjekata obrta i slobodnih zanimanja odnosi se na broj samostalnih poduzetnika koji zapošljavaju ili ne zapošljavaju zaposlenike te na broj osoba koje obavljaju profesionalnu djelatnost prema evidencijama mirovinskog osiguranja.

1. POSLOVNI SUBJEKTI, STANJE 30. RUJNU 2023.

	Registrirane pravne osobe	Aktivni subjekti	Udio aktivnih pravnih osoba, %
Ukupno	291 169	173 276	59,5
Trgovačka društva	212 778	138 468	65,1
Zadruge	3 169	713	22,5
Ustanove, tijela, udruge i organizacije	75 222	34 095	45,3
Subjekti u obrtu i slobodnim zanimanjima	-	100 092	-

G-1. STRUKTURA PRAVNIH OSOBA¹⁾ PREMA PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA I AKTIVNOSTIMA U RUJNU 2023.

1) Uključena su tijela državne vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

2. STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA PREMA AKTIVNOSTI I PODRUČJIMA NKD-a 2007.,
STANJE 30. RUJNA 2023.

	Pravne osobe				Aktivne pravne osobe		Obrt i slobodna zanimanja
	registrirane	struktura registriranih, %	aktivne	struktura aktivnih, %	profitne	neprofitne	
Ukupno	291 169	100,0	173 276	100,0	139 181	34 095	100 092
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5 181	1,8	2 843	1,6	2 841	2	2 628
B Rudarstvo i vađenje	305	0,1	183	0,1	183	-	34
C Prerađivačka industrija	21 781	7,5	15 240	8,8	15 237	3	8 415
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1 782	0,6	883	0,5	883	-	17
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1 212	0,4	825	0,5	822	3	112
F Građevinarstvo	30 257	10,4	19 827	11,4	19 826	1	11 254
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	46 209	15,9	25 965	15,0	25 772	193	9 126
H Prijevoz i skladištenje	10 672	3,7	6 741	3,9	6 707	34	6 703
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	20 605	7,1	12 770	7,4	12 719	51	7 773
J Informacije i komunikacije	11 506	4,0	8 517	4,9	8 487	30	3 671
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1 694	0,6	960	0,6	929	31	513
L Poslovanje nekretninama	10 697	3,7	6 074	3,5	6 074	-	594
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	30 594	10,5	22 370	12,9	22 201	169	16 774
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11 534	4,0	7 640	4,4	7 635	5	4 741
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	3 078	1,1	925	0,5	17	908	6 330
P Obrazovanje	4 358	1,5	3 683	2,1	1 128	2 555	1 419
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	5 258	1,8	3 544	2,0	1 169	2 375	4 976
R Umjetnost, zabava i rekreacija	23 461	8,1	11 691	6,7	1 880	9 811	3 298
S Ostale uslužne djelatnosti	50 930	17,5	22 594	13,0	4 670	17 924	11 633
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	0,0	1	0,0	1	-	45
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	54	0,0	-	-	-	-	-
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	36

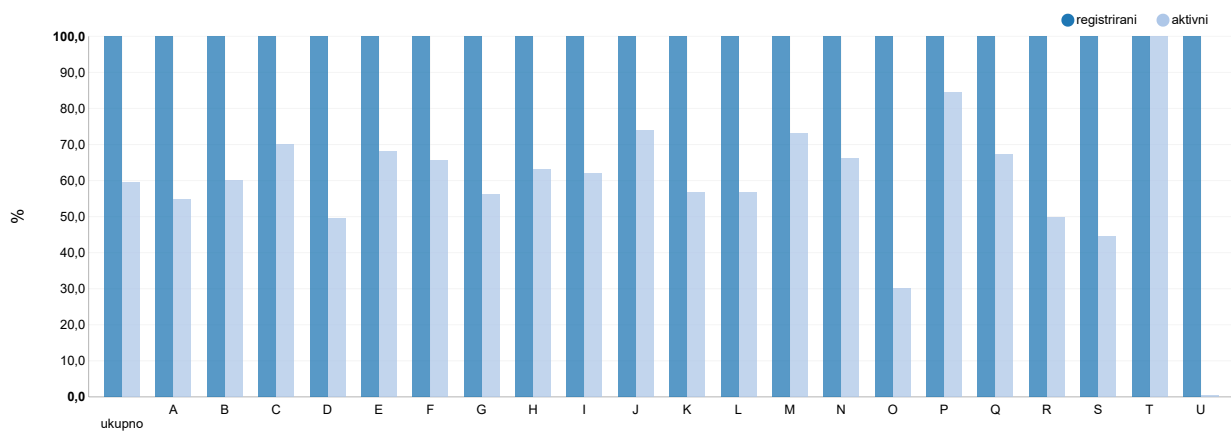
Podaci o strukturi poslovnih subjekata prema djelatnostima pokazuju da je više od polovice registriranih i aktivnih subjekata zastupljeno u četiri područja djelatnosti: Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla, s udjelom registriranih od 15,9% i aktivnih od 15,0%, Prerađivačka industrija, s udjelom registriranih od 7,5% i aktivnih od 8,8%, Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, s udjelom registriranih od 10,5% i aktivnih od 12,9%, te Ostale uslužne djelatnosti, s udjelom registriranih od 17,5% i aktivnih od 13,0%.

Udio profitnih subjekata u ukupnim aktivnim poslovnim subjektima iznosi 80,3% i njihova struktura po djelatnostima pokazuje da ih je 68,7% zastupljeno u pet područja djelatnosti sljedećim redoslijedom prema veličini udjela: Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla (18,5%), Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (16,0%), Prerađivačka industrija (10,9%), Građevinarstvo (14,2%) te Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9,1%).

Udio neprofitnih aktivnih subjekata jest 19,7%. Polovica tih subjekata pripada djelatnosti Ostale uslužne djelatnosti. Druga polovica raspoređena je na djelatnosti Umjetnost, zabava i rekreacija (28,8%), Obrazovanje (7,5%), Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (7,0%) te Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje (2,7%).

Struktura po djelatnostima poslovnih subjekata obrta i slobodnih zanimanja bitno je ujednačenija u odnosu na strukturu pravnih osoba. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti najzastupljenija su djelatnost. Osim nje, još pet djelatnosti pokriva polovicu ukupnih subjekata.

G-2. STRUKTURA PRAVNIH OSOBA¹⁾ PREMA AKTIVNOSTI I PODRUČJIMA NKD-a 2007., RUJAN 2023.

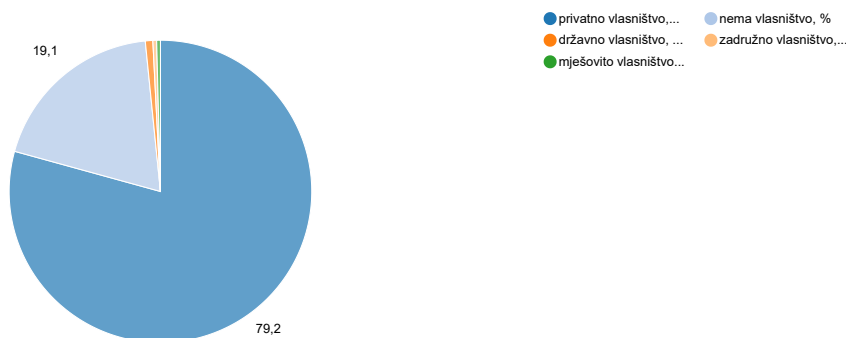

1) Uključena su tijela državne vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Područja djelatnosti prema područjima NKD-a 2007.

- A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
- B Rudarstvo i vađenje
- C Prerađivačka industrija
- D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
- E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša
- F Građevinarstvo
- G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla
- H Prijevoz i skladištenje
- I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
- J Informacije i komunikacije
- K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- L Poslovanje nekretninama
- M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
- N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
- O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
- P Obrazovanje
- Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
- R Umjetnost, zabava i rekreacija
- S Ostale uslužne djelatnosti
- T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe
- U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela

G-3. STRUKTURA AKTIVNIH PRAVNIH OSOBA PREMA OBLICIMA VLASNIŠTVA, RUJAN 2023.

Struktura aktivnih pravnih osoba prema oblicima vlasništva pokazuje da je privatno vlasništvo najčešći oblik. Njime je obuhvaćeno 79,2% subjekata. U državnom je vlasništvu 0,8% subjekata, u mješovitom vlasništvu 0,4% subjekata, u zadružnom vlasništvu 0,4% subjekata, a za 19,1% pravnih osoba vlasništvo se ne prati.

Struktura vlasništva prema djelatnostima pokazuje da su subjekti u privatnom vlasništvu najzastupljeniji u uslužnim djelatnostima, npr. u djelatnostima Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla, s udjelom od 98,6%, Poslovanje nekretninama, s udjelom od 99,1%, te Prijevoz i skladištenje, s udjelom od 98,1%. Približno jednak udio tog oblika vlasništva među proizvodnim djelatnostima imaju Građevinarstvo (99,2%), Prerađivačka industrija (97,8%) te Informacije i komunikacije (98,7%).

4. AKTIVNE PRAVNE OSOBE PREMA PODRUČJIMA NKD-a 2007. I BROJU ZAPOSLENIH, STANJE 30. RUJNA 2023.

	Ukupno	Broj zaposlenih					
		0	1 – 9	10 – 49	50 – 249	250 – 499	500 i više
Ukupno	173 276	58 709	95 664	14 571	3 708	344	280
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2 843	907	1 621	262	41	5	7
B Rudarstvo i vađenje	183	26	99	45	11	-	2
C Prerađivačka industrija	15 240	2 552	9 343	2 464	714	103	64
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	883	499	317	49	11	3	4
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	825	105	320	271	114	12	3
F Građevinarstvo	19 827	4 530	12 919	2 069	286	16	7
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	25 965	5 907	17 448	2 206	312	44	48
H Prijevoz i skladištenje	6 741	1 491	4 472	614	130	19	15
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	12 770	3 153	8 154	1 301	138	11	13
J Informacije i komunikacije	8 517	2 117	5 589	663	124	14	10
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	960	187	646	69	34	6	18
L Poslovanje nekretninama	6 074	3 650	2 271	143	8	1	1
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	22 370	5 249	15 824	1 166	121	6	4
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	7 640	2 821	4 206	478	108	14	13
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	925	23	273	414	166	31	18
P Obrazovanje	3 683	397	1 224	973	1 064	19	6
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3 544	1 006	1 513	724	233	29	39
R Umjetnost, zabava i rekreacija	11 691	8 252	3 035	328	59	10	7
S Ostale uslužne djelatnosti	22 594	15 836	6 390	332	34	1	1
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	1	-	-	-	-	-
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-	-

Promatra li se struktura aktivnih pravnih osoba prema broju zaposlenih, najveći udio (55,2%) imaju subjekti s 1 – 9 zaposlenih i 33,9% subjekti bez zaposlenih, 8,4% udjela imaju subjekti s 10 – 49 zaposlenih, 2,1% subjekti s 50 – 249 zaposlenih, a 0,4% udjela subjekti s više od 250 zaposlenih.

5. TRGOVAČKA DRUŠTVA PO PODRUČJIMA NKD-a 2007., PREMA PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA I AKTIVNOSTI, STANJE 30. RUJNA 2023.

	Pravno ustrojbeni oblici					
	ukupno		dionička društva		društva s ograničenom odgovornošću	
	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni
Ukupno	212 778	138 468	903	644	155 641	102 891
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4 088	2 545	30	17	3 057	1 993
B Rudarstvo i vađenje	298	181	8	7	265	165
C Prerađivačka industrija	21 430	15 117	244	172	16 487	11 752
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1 773	879	8	5	1 519	771
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1 202	821	6	3	970	727
F Građevinarstvo	29 462	19 768	93	58	20 361	13 236
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	45 682	25 691	110	70	36 227	20 554
H Prijevoz i skladištenje	10 585	6 698	40	30	6 120	4 323
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	20 433	12 678	100	82	11 914	7 706
J Informacije i komunikacije	11 418	8 480	35	24	9 105	7 062
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1 317	921	80	68	1 127	783
L Poslovanje nekretninama	10 688	6 073	34	30	9 389	5 424
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	30 309	22 172	94	65	23 732	17 696
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11 446	7 617	9	6	8 126	5 646
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	26	16	-	-	13	11
P Obrazovanje	1 522	1 128	1	1	1 007	780
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1 469	1 153	-	-	1 166	946
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2 828	1 867	8	5	1 732	1 141
S Ostale uslužne djelatnosti	6 801	4 662	3	1	3 323	2 174
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	1	-	-	1	1
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-

5. TRGOVAČKA DRUŠTVA PO PODRUČJIMA NKD-a 2007., PREMA PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA I AKTIVNOSTI, STANJE 30. RUJNA 2023.

(nastavak)

	Pravno ustrojbeni oblici							
	jednostavna društva s ograničenom odgovornošću		javna trgovačka društva		glavne podružnice inozemnih trgovačkih društava ili inozemnih trgovaca pojedinaca		ostali pravno ustrojbeni oblici	
	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni
Ukupno	54 576	34 154	278	175	1 145	486	235	118
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	993	529	-	-	4	3	4	3
B Rudarstvo i vađenje	22	8	-	-	3	1	-	-
C Prerađivačka industrija	4 556	3 143	3	1	132	46	8	3
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	239	101	-	-	6	2	1	-
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	214	91	-	-	11	-	1	-
F Građevinarstvo	8 666	6 347	32	8	303	118	7	1
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	9 069	4 951	6	1	256	109	14	6
H Prijevoz i skladištenje	4 375	2 325	3	3	46	16	1	1
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	8 381	4 873	2	-	31	14	5	3
J Informacije i komunikacije	2 221	1 361	6	4	49	28	2	1
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	60	30	-	-	17	10	33	30
L Poslovanje nekretninama	1 207	585	3	1	47	29	8	4
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6 058	4 161	213	150	192	94	20	6
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3 250	1 939	4	3	38	12	19	11
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2	1	-	-	-	-	11	4
P Obrazovanje	508	344	1	-	4	2	1	1
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	301	206	1	1	1	-	-	-
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1 072	705	1	1	1	1	14	14
S Ostale uslužne djelatnosti	3 382	2 454	3	2	4	1	86	30
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-	-	-	-	-	-	-	-
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-	-	-

U strukturi trgovačkih društava prema pravno ustrojbenim oblicima uvelike prevladava oblik društava s ograničenom odgovornošću, čiji je udio registriranih 73,1%, a udio aktivnih 74,3%. Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću drugi je oblik prema brojnosti, s 25,6% registriranih i 24,7% aktivnih. Ostali oblici trgovačkih društava čine ostalih 1,1%.

6. REGISTRIRANE NEPROFITNE PRAVNE OSOBE PO PODRUČJIMA NKD-a 2007., AKTIVNOSTI I PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA, STANJE 30. RUJNA 2023.

	Ukupno registrirani	Udio aktivnih, %	Skupine pravno ustrojbenih oblika	
			udruge, ustanove, gospodarska udruženja, pravosuđe, zaklade, fundacije, političke stranke i ostale organizacije	tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
Ukupno	75 222	45,3	72 783	2 439
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4	50,0	4	-
B Rudarstvo i vađenje	-	-	-	-
C Prerađivačka industrija	7	42,9	7	-
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1	0,0	1	-
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	4	75,0	4	-
F Građevinarstvo	1	100,0	1	-
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	220	87,7	220	-
H Prijevoz i skladištenje	35	97,1	35	-
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	55	92,7	55	-
J Informacije i komunikacije	67	44,8	67	-
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	247	12,6	247	-
L Poslovanje nekretninama	-	-	-	-
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	193	87,6	193	-
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8	62,5	8	-
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	3 051	29,8	612	2 439
P Obrazovanje	2 834	90,2	2 834	-
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3 752	63,3	3 752	-
R Umjetnost, zabava i rekreacija	20 603	47,6	20 603	-
S Ostale uslužne djelatnosti	44 086	40,7	44 086	-
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-	-	-	-
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	54	0,0	54	-

Struktura registriranih neprofitnih pravnih osoba prema vrstama pravno ustrojbenih oblika pokazuje da 96,8% čine udruge, ustanove, udruženja i slične organizacije, a 3,2% tijela državne vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Promatra li se aktivnost spomenutih pravnih osoba, uočljivo je da je 45,3% aktivnih. Njihova struktura po djelatnostima pokazuje da su to subjekti iz četiri područja djelatnosti: Ostale uslužne djelatnosti, s udjelom registriranih od 58,6% i udjelom aktivnih od 40,7%, Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, s udjelom registriranih od 4,1% i udjelom aktivnih od 29,8%, Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, s udjelom registriranih od 5,0% i udjelom aktivnih od 63,3%, te Obrazovanje, sa samo 3,8% registriranih, ali s najvećim udjelom aktivnih (90,2%).

7. STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA PO ŽUPANIJAMA, STANJE 30. RUJNA 2023.

	Registrirane pravne osobe ukupno	Trgovačka društva		Zadruge		Registrirane ustanove, tijela, udruge i organizacije	Subjekti u obrtu i slobodnim zanimanjima
		registrirana	aktivna	registrirane	aktivne		
Republika Hrvatska	291 169	212 778	138 468	3 169	713	75 222	100 092
Zagrebačka	18 831	14 517	10 064	125	21	4 189	5 581
Krapinsko-zagorska	5 422	3 516	2 492	70	14	1 836	2 625
Sisačko-moslavačka	6 538	3 770	2 447	141	21	2 627	2 391
Karlovačka	5 573	3 422	2 397	109	24	2 042	1 952
Varaždinska	8 503	5 867	4 304	80	17	2 556	3 025
Koprivničko-križevačka	4 782	2 867	1 924	181	31	1 734	1 716
Bjelovarsko-bilogorska	5 403	3 355	2 292	191	39	1 857	1 340
Primorsko-goranska	24 288	18 664	11 433	138	30	5 486	10 458
Ličko-senjska	2 502	1 442	977	69	13	991	974
Virovitičko-podravska	3 143	1 718	1 184	98	19	1 327	1 190
Požeško-slavonska	2 537	1 325	969	46	7	1 166	1 211
Brodsko-posavska	5 503	3 317	2 252	78	16	2 108	2 393
Zadarska	11 069	8 087	5 386	208	46	2 774	5 455
Osječko-baranjska	14 218	8 440	5 868	237	73	5 541	5 042
Šibensko-kninska	6 285	3 967	2 512	189	37	2 129	3 322
Vukovarsko-srijemska	6 330	3 315	2 285	191	60	2 824	2 487
Splitsko-dalmatinska	30 503	22 660	14 853	397	120	7 446	14 520
Istarska	21 544	17 527	10 913	98	14	3 919	9 100
Dubrovačko-neretvanska	8 536	5 702	3 976	94	32	2 740	4 573
Međimurska	6 407	4 736	3 505	40	8	1 631	1 454
Grad Zagreb	93 252	74 564	46 435	389	71	18 299	19 283

Podaci o teritorijalnoj raspoređenosti poslovnih subjekata na županijskoj razini pokazuju da je nešto manje od jedne trećine ukupno registriranih poslovnih subjekata (pravnih osoba) smješteno u Gradu Zagrebu. Udio Grada Zagreba za subjekte obrta i slobodnih zanimanja bitno je manji i iznosi 19,3%. Splitsko-dalmatinska županija na drugom je mjestu po brojnosti registriranih pravnih i fizičkih osoba, s udjelom od 10,5% pravnih osoba i 14,5% fizičkih osoba.

Tri županije imaju više od 5,0% udjela registriranih pravnih osoba: Primorsko-goranska (8,3%), Istarska (7,4%) i Zagrebačka (6,5%). Isti je redoslijed tih županija i u broju fizičkih osoba.

Teritorijalna struktura aktivnih trgovačkih društava razlikuje se od strukture registriranih. Tako je npr. udio Grada Zagreba u skupinama tih subjekata u registriranim subjektima 35,0%, a u aktivnim 33,5%. Udio po brojnosti druge županije, Splitsko-dalmatinske, u aktivnim subjektima iznosi 10,7%, a u registriranim 10,6%.

8. OSNIVANJE, BRISANJE I USKLAĐIVANJE REGISTRIRANIH PRAVNIH OSOBA U 2022. I 2023.

	2022.				2023.		
	I. – III.	IV. – VI.	VII. – IX.	X. – XII.	I. – III.	IV. – VI.	VII. – IX.
Osnivanje	4 266	4 484	3 915	4 189	4 248	3 459	3 549
Trgovačka društva	3 811	4 121	3 584	3 824	3 900	3 121	3 290
Ostalo	455	363	331	365	348	338	259
Brisanje	144	602	152	113	110	29 273	14 984
Poduzeća	-	4 ¹⁾	-	2	-	210	202
Trgovačka društva	88	113	61	80	69	28 854	14 623
Ostalo	56	485	91	31	41	209	159
Usklađivanja prema Zakonu o trgovačkim društvima	2	3	6	3	3	4	5

1) Poduzeća i zadruge

Podaci o promjenama registriranih subjekata raspoređeni su u tri skupine: osnivanje, brisanje i usklađivanje. Oni pokazuju da se u naznačenom razdoblju smanjio broj brisanja, a povećao broj osnivanja i usklađivanja.

Udio trgovačkih društava u broju novoosnovanih subjekata u promatranom razdoblju iznosi 92,7%.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

I. Uvod

Na temelju Zakona o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NN, br. 98/94.), Odluke o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.) i Pravilnika o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 55/16. i 35/18.), Državni zavod za statistiku vodi Registar poslovnih

subjekata (u nastavku teksta: Registar). Registar, prema odredbama navedenog Pravilnika, obuhvaća pravne osobe, tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te dijelove tih subjekata (u nastavku teksta: poslovni subjekti). U Registar se zasad ne upisuju fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u skladu s propisima, strane udruge koje imaju sjedište u Republici Hrvatskoj i poslovni subjekti koji nemaju sjedište u Republici Hrvatskoj.

NKD 2007. utemeljen je na Statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici – NACE, Rev. 2, koja je obvezatna za države članice Europske unije.

II. Metode rada i izvori prikupljanja podataka

Upisom u Registar svakom se subjektu dodjeljuje sedmerozaamenkasti matični broj, a dijelu subjekta određuje se redni broj uz matični broj.

Svakom subjektu i njegovu dijelu upisanu u Registar dodjeljuje se i šifra djelatnosti prema NKD-u 2007.

Subjekti upisani u Registar razvrstavaju se prema djelatnosti koju pretežito obavljaju tako da se prema NKD-u 2007. određuje brojana oznaka razreda glavne djelatnosti. Kada je za poslovni subjekt rješenjem o upisu u Registar kod ovlaštenog tijela ili propisom utvrđeno obavljanje nekoliko djelatnosti, prvo razvrstavanje prema NKD-u 2007. provodi se na prijedlog poslovnog subjekta. Svako sljedeće razvrstavanje poslovnog subjekta kojim se mijenja glavna djelatnost provodi se:

1) na zahtjev subjekta

2) prema službeno dužnosti na temelju promjene rješenja o upisu u Registar kod nadležnog tijela ili na temelju promjene propisa.

Djelatnost dijelova poslovnog subjekta određuje se prema rješenju o upisu u Registar kod ovlaštenog tijela ili prema propisu o osnivanju ili temeljnoj namjeni osnivanja, neovisno o djelatnosti subjekta u čijem su sastavu.

Upis, prijava, promjena i odjava subjekta prati se dnevnom ažurnošću Registra. Pravni izvori za ažuriranje Registra jesu:

1) registri što ih vode:

- trgovački sudovi
- ministarstva
- uredi državne uprave
- druga registarska tijela

2) zakoni, odluke i drugi akti objavljeni u Narodnim novinama.

Struktura upisanih poslovnih subjekata prema pravnom temelju upisa jest sljedeća:

- trgovačka društva, zadruge i ustanove upisani na temelju rješenja registarskog tijela (trgovački sudovi)
- tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave upisani na temelju pravnih propisa
- udruge, zaklade, političke stranke i drugi upisani na temelju rješenja registarskih tijela prema posebnim pravnim propisima.

Teškoće u ažuriranju velikog broja jedinica Registra nastaju kao posljedica dugotrajnih prijelaznih razdoblja u kojima registarska tijela usklađuju poslovne subjekte prema novoj zakonodavnoj regulativi. Time se odgađa i postupak brisanja poslovnih subjekata koji nisu podnijeli zahtjev za usklađivanjem u skladu s novim propisima. Slijedom navedenoga kontinuirano se provodi promjena podataka Registra u skladu s naknadno prikupljenim podacima o poslovnim subjektima iz javnih (općedostupnih) zbirki podataka.

Nedostatak u obuhvatu Registra odnosi se na poslovne subjekte koji obavljaju djelatnost obrta, slobodnih zanimanja, stranih udruga sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i poslovnih subjekata koji nemaju sjedište u Republici Hrvatskoj. Osim toga, važno je istaknuti da postoje metodološke razlike između Registra kao administrativne baze podataka i Statističkoga poslovnog registra (u nastavku teksta: eSPRI).

Podaci Registra poslovnih subjekata povezani su s pomoću matičnog broja, registarskog broja i osobnoga identifikacijskog broja s administrativnim bazama podataka.

III. Značenje pojedinih izraza

Poslovni subjekti jesu pravne osobe i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u skladu s pravnim propisima, tijela javne vlasti (tijela državne uprave, druga državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe i druga tijela koja imaju javne ovlasti, pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje obavljaju javnu službu, pravne osobe koje se na temelju posebnog propisa financiraju pretežito ili u cijelosti iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno iz javnih sredstava (nameta, davanja i sl.)) te trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedničko većinsko vlasništvo.

Registrirane pravne osobe (poslovni subjekti) jesu jedinice upisane u Registar, i to: trgovačka društva, ustanove, zadruge, udruge, političke stranke, tijela javne vlasti i ostale neusklađene jedinice koje su imale pravnu osobnost prema propisima koji su prije bili na snazi.

Aktivne pravne osobe (poslovni subjekti) jesu registrirane pravne osobe upisane u Registar, za koje je status aktivnosti određen prema podacima iz eSPRI-ja.

Fizičke osobe jesu jedinice koje obavljaju djelatnost u skladu s pravnim propisima, a odnose se na obrt i slobodna zanimanja.

Glavna djelatnost jest djelatnost koja se za poslovne subjekte koji ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu određuje prema najvećem udjelu u ukupnoj dodanoj vrijednosti. Za subjekte koji ne ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu glavna djelatnost određuje se prema najvećem udjelu broja zaposlenih, platnoj listi i isplaćenim bruto plaćama.

Matični broj jest stalna identifikacijska oznaka svakoga poslovnog subjekta. Matični broj upotrebljava se u svim aktivnostima službene statistike. Određuje se postupkom dodjele kontrolnog broja prema modulu 11, dok se dijelu poslovnog subjekta uz matični broj dodjeljuje i četverozaamenkasti redni broj.

Registarski broj jest broj pod kojim je poslovni subjekt upisan u sudski ili drugi posebni registar.

Osobni identifikacijski broj (OIB) jest stalna identifikacijska oznaka obveznika OIB-a koju korisnici OIB-a upotrebljavaju u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i u razmjeni podataka. OIB je jedinstven, nezakazujuć, nepromjenjiv i neponovljiv.

Pravno ustrojbeni oblik jest obilježje jedinica Registra na temelju kojega se one međusobno razlikuju kao dionička društva, društva s ograničenom odgovornošću, jednostavna društva s ograničenom odgovornošću, zadruge, ustanove, udruge, tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugi pravno ustrojbeni oblici. Pravno ustrojbeni oblik jedinica Registra određen je rješenjem nadležnoga registarskog tijela ili propisom o osnivanju na temelju kojeg su jedinice upisane u Registar.

Oblik vlasništva jest obilježje jedinica Registra koje pokazuje vlasničku strukturu jedinice, a odnosi se na vlasništvo sredstava, tj. osnivački ulog poslovnog subjekta.

Broj zaposlenih upotrebljava se za iskazivanje veličine i strukture pravnih osoba. Dobiven je na temelju godišnjih financijskih izvještaja Fine. Radi dobivanja ažurnog stanja tih podataka danih u tablicama podaci su usklađeni s redovitim mjesečnim statističkim istraživanjem kojim se prati zaposlenost.

Kratice

Fina Financijska agencija
NKD 2007. Nacionalna klasifikacija djelatnosti, verzija 2007.
NN Narodne novine

Znakovi

- nema pojave
0,0 podatak je manji od 0,05 upotrijebljene mjerne jedinice

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Andrea Galić Nagyszombaty, načelnica Sektora za statističke metodologije, kvalitetu i odnose s korisnicima
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Vlasta Lide Kranjec i Višnja Petrović

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije

Telefon: (+385 1) 48 06 115

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr